

KRETSAKTUELLT

Hösten 2023

foto: Anna Berg

Christiansö

Svenska Kryssarklubben
Blekingekretsen

EFTERLYSNING

Vi behöver en person till valberedningen. Gärna någon från västra Blekinge.

Anmäl dig själv eller tipsa oss om någon du tror är lämplig.

Mejla till lars.moller@telia.com eller ring 0706-790188.

Kretsaktuellt ges ut av Blekingekretsen av Svenska Kryssarklubben och kommer ut med 3 nummer/år.

Vi är ca 800 medlemmar där många är bosatta utanför länet och några även utanför landets gränser.

Vi har inget kontor men Du är alltid välkommen att ringa till någon i styrelsen. Adresslista hittar Du på näst sista sidan i denna tidning.

E-post blekingekretsen@sxk.se

Hemsida www.sxk.se/blekingekretsen

Plusgiro 59 58 22 - 8

Innehåll

Efterlysning	2
Lasses ruta	3
Program våren	4
Fastnet Race 1979	7
Stadgeändring	9
Bornholmeskadern	10
Karlshamn Boatshow	15
Båtmötet på Tromtö	16
Tätning av mast	17
Om riggspänning	19
Utklippan	21
Lästips	22
Hamn och Farled	23
Nya medlemmar	26
Funktionärer	27

Lasses ruta

Kära Kryssarklubbare!

Så har sommaren gått, och vädret var väl ganska normalt svenskt sommarväder tycker jag. Det blev en hel del seglat för min del. Bäst var den eskader till Bornholm som gick under sista veckan i juli, jag hoppas vi kan göra något liknande även nästa år. Hamnen Listed var en ny bekantskap för mig och en positiv sådan. Det är ingen stor hamn, men lugn och trevlig.

Vi har inte kunnat ha någon verksamhet på Utklippan detta året eftersom ön varit utan ström sedan förra hösten. Nu har det kommit signaler om att en ny elkabel kan vara på gång, så vi hoppas att nästa år skall bli som normalt igen. Under väntetiden har vi kommit överens med Fastighetsverket om en kraftigt redcerad hyra för vår lägenhet så länge det saknas el.

Höstens program innehåller intressanta studiebesök på ambulansstationen i Karlskrona och på Flygtekniska gymnasiet i Ronneby. Dessutom får vi i samband med årsmötet ett föredrag om havskappseglingen Fastnet Race 1979, som blev en katastrof för många deltagare.

Under årsmötet kommer vi att behandla ett förslag till uppdatering av våra stadgar. Dom har varit oförändrade i 20 år, och det har hänt mycket under den tiden. Bland annat gör vi om våra suppleanter till ordinarie styrelsemedlemmar, vilket också gjorts i Riksföreningen.

Rolf Albinsson lämnar nu styrelsen efter 19 års medverkan, för vilket han förtjänar ett stort tack. Rolf fick Kryssarklubbens silverplakett förra året som erkänsla. Vi har dock gott hopp om att få en bra ersättare vid årsmötet.

Jag hoppas vi möts på något av våra arrangemang.

Lars Möller
Ordförande

Program hösten 2023

Studiebesök på ambulansstation

Vi kan erbjuda ett unikt tillfälle att få besöka ambulansstationen i Karlskrona. Detta genom att en av våra funktionärer, Jan-Erik Yllenius, är ambulansförare och tillika fordonsansvarig för Östra Blekinge. Han bjuder på en rundvandring i ambulansstationen och kommer att visa all utrustning som finns i ambulanserna.

Tid: Onsdag 27 september kl 18.

Plats: Ambulansstationen på Uranvägen i Torsfors, Karlskrona.

Den ligger bredvid Byggmax och Granngården, se också bild nedan.

Parkering: Jan-Erik kommer att släppa in deltagarnas bilar genom en grind i norra delen av staketet. I avvaktan på detta uppmanas vi att inte köa så att vi blockerar ambulansutfarten mitt i staketet.

Antalet besökare är begränsat.

Anmälan till

anmalan.blekingekretsen@sxk.se eller 0706-790 188. Först till kvarn...

Besök på Ronneby Flygteknikutbildning

Vi får möjlighet att besöka Ronneby Flygteknikutbildning i Kallinge och se och höra om deras verksamhet.

Tid: Onsdagen 11 oktober kl 18.30

Plats: Vi träffas vid vakten till F17 på Värperydsvägen i Kallinge.

Parkering: Det finns parkering utanför vakten. Ställ bilen där så organiserar vi samåkning in.

Om skolan: Utbildningen genomförs i tätt samarbete med Blekinge flygflottilj F17 vid Ronneby flygplats där skolan har tillgång till egna flygplan och helikoptrar, kvalificerade instruktörer och särskilda lokaler.

Här får vi en presentation av utbildningen i sin praktiska miljö så att vi kan se hur man jobbar med särskilt de praktiska avsnitten. Flygteknikutbildningen ger fördjupad kunskap om luftfartygskonstruktioner, dess funktion samt färdigheter i underhålls- och modifieringsarbete

Antalet deltagare är begränsat.

Förnamlan till anmalan.blekingekretsen@sxk.se. Anmälan skall innehålla namn och personnummer (endast svenska medborgare tillåts).

Välkomna!

Kallelse till årsmöte

SXX Blekingekretsen håller årsmöte **söndagen 29 oktober kl 16.00**

Lokal är Karlskrona Segelsällskaps klubblokal på Dragsö, Karlskrona.

Adressen är Seglarevägen 1.

Efter årsmötet serveras kaffe med fralla. Därefter får vi ett intressant föredrag om kappseglingen Fastnet Race 1979.

Anmälan till anmalan.blekingekretsen@sxx.se eller 0706-790188.

SXX Blekingekretsen: Årsmöte 2023-10-29 **Dagordning**

1. Mötets öppnande.
2. Val av mötesordförande och sekreterare att leda förhandlingarna
3. Fråga om mötets stadgeenliga utlysande
4. Val av två medlemmar, som jämte mötesordförande skall justera det förda protokollet, samt vara rösträknare.
5. Föredragning av verksamhetsberättelse och ekonomisk redovisning
6. Föredragning av revisionsberättelse
7. Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen
8. Förslag till stadgeändring
9. Val av ledamöter i styrelsen.
10. Budget för verksamhetsåret 2023/2024 samt fastställande av kretsavgift för 2024/2025.
11. Val av tre medlemmar (varav en sammankallande) att utgöra valberedning.
12. Styrelsen informerar.
13. Mötets avslutning

Välkomna!
Styrelsen

Föredrag efter årsmötet

Fastnet Race 1979

1979 genomfördes Royal Ocean Racing Club's Fastnet Race. En kappsegling som fortfarande räknas som den största katastrofen inom segling.

Fastnet Race har genomförts vartannat år sedan 1925 och är finalseglingen i Admirals Cup sedan 1957. Banan är 605 distans med start från Cowes och med målgång i Plymouth. Det yttersta rundningsmärket är Fastnet Rock som ligger söder om Irland.

Tredje dagen när de flesta båtarna låg väster om Lands End ökade vinden och våghöjden kraftigt. Vindstyrkor på över 30 sekundmeter och våghöjder på 18-20 meter gjorde att många båtar fick problem.

Som en av ett fåtal svenska båtar deltog vi med Ballad nr 2. Vi gjorde två hela 360 graders rundslagningar och vi hade flera svåra nedslagningar över 90 grader.

Vårt Fastnetäventyr slutade väl. Hela besättningen om 5 personer överlevde och blev upplockade av en helikopter.

Två, Nils Jirsell och Stellan Bengtsson, av de fem besättningsmän som seglade Balladen Skidbladner berättar hela historien som ledde fram till att 19 personer omkom varav 15 var seglare som deltog i tävlingen.

Nils Jirsell

Det syns när våra kunder är nöjda

Svenska
Kryssarklubben

Svenska Sjö

010-490 49 00
dygnet runt

www.svenskasjo.se

Beräkna din premie idag, och välkommen
att kontakta oss om du har några frågor
kring din båtförsäkring.

Välkommen att försäkra din båt hos oss

Svenska Sjö är specialister på båtförsäkringar och har som ambition att erbjuda våra försäkringstagare kunnig, snabb och smidig skadehantering till låga premier. Dessutom ger vi våra försäkringstagare direkt återbäring på överskottet.

Tillsammans med båtorganisationerna arbetar vi ständigt med att utveckla **de bästa båtförsäkringarna** och trygghetslösningarna för dig och din båtklubb.

Som medlem i Svenska Kryssarklubben **försäkrar du din båt extra förmånligt**, utöver andra rabatter såsom förarintyg.

Sedan 1967 har vi tryggt båtägare och båtklubsmedlemmar i hela landet, så nästa gång nån vinkar, är det kanske en i gänget.

Svenska Sjö är stolta över att vara ägda av riktigt båtfolk, tillsammans utvecklar vi det svenska båtlivet.

Svenska Sjö

Vi delar Båtlivet med dig

Uppdatering av kretsens stadgar

Blekingekretsens stadgar har varit oförändrade sedan 2002. Under denna tid har riksföreningens stadgar hunnit ändras inte mindre än 5 gånger, så det är nu läge att uppdatera även kretsens stadgar.

Det fullständiga förslaget till stadgar finns att läsa på hemsidan. Nedan presenteras de väsentligaste ändringarna.

- I styrelsen tas begreppet suppleanter bort. Detta har skett även i riksföreningens styrelse. Nuvarande suppleanter föreslås väljas in som ordinarie styrelsemedlemmar.
- Antalet styrelsemedlemmar anges som 8 inklusive ordförande, en ökning med 1 person.
- Valperioden för revisorer ökas från 1 till 2 år.
- Kretsens verksamhetsår anges till 1 september – 31 augusti. Nuvarande koppling till riksföreningens verksamhetsår tas därmed bort.
- Föreningens syfte moderniseras i § 1 till följande:
Föreningen har till uppgift att inom ramen för riksföreningens syfte arbeta för båtlivsintressen av lokal karaktär som inte tillgodoses av riksföreningen. Detta innebär att på ett hållbart sätt främja fritids- och långfärder till sjöss, friluftsliv, samt värna och sprida kunskap om natur- och kulturmiljön längs våra kuster, i våra skärgårdar och sjöar.
- Ordet 'kretsen' ändras till 'föreningen' i texten, dock ej i namnet. Detta för att anpassas till allmän praxis i föreningsstadgar.
- Antal medlemsmöten för att göra en stadgeändring ändras från ett till två. Även detta enligt allmän praxis.
- Referenser till obsoleta paragrafer i riksföreningens stadgar har tagits bort.

Förslaget till nya/uppdaterade stadgar kommer att föreläggas kretsens årsmöte den 29 oktober. Det fullständiga förslaget till stadgar finns att läsa på kretsens hemsida.

Blekingekretsens sommarenskader till Bornholm 22-29 juli med Stefan Berg som eminent ledare.

Deltagare var:

- Aniara från Karlskrona - OE32. Lars och Christina Möller. Erfaren seglare som helst förtöjer eller ankrar varje kväll med gast som seglat nästan runt jorden.
- Våga från Karlskrona - Aquanaut Drifter 1250. Åke Bohlin, Kerstin Zanden Bohlin och minischnauzern Ferry. Erfarna seglare som tillbringat 13-år framförallt i Medelhavet.
- Ayama II från Hällevik - Linszen Grand Sturdy 410 AC. Stefan och Anna Berg samt Yvonne o Bert Rundgren. Jordanruntsseglare med dito erfarna gaster.
- Ma Vie från Karlshamn - Linjett 32. Bert-Ove Bejevik och Mia Grubb-Axenram. Blekingeseglare som gillar att segla 24-timmar med en gast som mest längtar efter äventyr i land.

Dag ett

Eskadern bestod från början av 5 båtar. Likt Nio Små Negerpojkar blev det bara 4 som träffades på Hanö runt lunchtid på lördagen. Vädret var ömsom sol och ösregn. Ingen idealisk segelvind men bara små vågor på vägen. Motorbåtarna tog emot med vajande flaggspel alltmedan Ma Vie gjorde en intressant tilläggning. Fisky Business bjöd på krispig fisk och chips som lätt svaldes ned med hembryggd IPA som sponsrade nytt torskrev norr om Hanö. Hälften av seglarna begav sig över ön till Vindhalla där de med risk för diverse benbrott kasade ned i det 14-gradiga vattnet med hjälp av en lägligt ditlagd tamp.

Som avslutning på den första dagen grillades det gott kött i ljummen kvällssol medan planerna lades upp för resten av färden.

För att utveckla sjömanskapet tränades också tampkastning mot fiktivt mål på kommande kaj. Det fanns en del vi kunde träna på.

Dag två

Hanö-Simrishamn 30 sjömil. Avsegling från Hanö tidigt på morgonen. På eftermiddagen väntades regn och vågor. Ma Vie tog en omväg om Hällevik för att gratulera Alfons 6 år. Detta resulterade i att de fick utstå hällregn och krabb sjö i 5 timmar innan de nådde slutmålet som var på trålarplats utanpå Våga i handelshamnen. Kajkanten var hög men man kunde balansera på en smal bräda för att komma upp. Aniara mötte en irrande båt på färden med skörade segel och en förvirrad seglare. När Sjöräddningen kontaktades kunde de inte rycka ut eftersom skepparen själv inte önskade hjälp. Vi hoppas det slutade lyckligt.

Dag tre

Morgonen startade med sol till frukost. Klockan nio träffade vi vår guide Veronica som lärde oss mycket om Simrishamns historia. Staden kallades både för Sillastan och Skinnbyxestan. Hamnen var ofta så full av sill att det bara var att ta med sig en hink och skopa upp middagsmaten. Kyrkan från 1100-talet heter Sankt Nikolai, ett skyddshelgon både för sjöfarare och prostituerade. Det gick nog vilt till här på medeltiden. Fullärda tog vi sen en lång promenad till Nordic Sea Winery där vi fick provsmaka tre av de viner som där förädlas till prisvärda och miljövänliga produkter på systemet. Deras paradvin heter Mauro Primitivo. Provningsen hölls i ett hus som liknade en vintunna. Vi lyckades sedan ta oss åter till handelshamnen utan missöden.

På kvällen samlades vi till ett Quiz på Ayama II. Det handlade bla om gamla båttermen från "Svenskt Nautisk Lexikon" av Gustaf Stenfeldt utgivet 1920. Lars visade upp sina briljanta kunskaper och lag Aniara vann stort.

Dag fyra

Simrishamn-Bornholm. 25 sjömil över Bornholmsgattet med hög sjö och många enorma containerfartyg som man inte vill komma nära. Tidig avfart för minsta möjliga sjö. Ändå guppade det mycket i Ayama II som inte hade fungerande stabilisatorer. Segelbåtarna susade fram och alla fick till slut plats i den idylliska hamnen Tejn. I Allinge var det fullt. I hamnen var det en härlig bland-

ning av olika båtar. Ungdomar badade i minimal bastu medan många av oss i eskadern vågade njuta i det 18-gradiga vattnet utan förvärmning.

Efteråt kunde man avnjuta lokalt bryggt öl i solen på Pennyllan Brewery eller vandra en spektakulär kuststig mot Allinge med vilda klippor, vit sand och glittrande hav. Dagen avslutades med en traditionsenlig rödspätta på Skipperkroen med kall öl och en liten Aalborg därtill. Gasten blev bjuden, allt enligt Lars instruktioner som härstammar från 1970-talet. Dock var det en stor besvikelse att Tuborg Guld inte gick att beställa.

Dag fem

Tejn-Listed. 12 sjömil i undanvind och bara små vågor. Underbart! Hamnen i Listed är liten och trång men med hamnkaptens Ib:s hjälp lyckades vi få in alla våra båtar. Hamnen är lugn utan bilar och horder av turister. Jörgen och Bitte som tipsat om denna oas tog emot med stora famnen. Eftermiddagen var fri för egna aktiviteter. Några vandrade den vackra strandpromenaden till Svaneke och lyckade göra av med mer Danska kronor än planerat. Andra cyklade många backiga kilometer till "Baltic Sea Glass" nära Gudhjem. Där kunde man studera intrikat glasblåsning och göra av med ännu fler danska kronor. På kvällen ordnades vinprovning som gick ut på att identifiera sitt eget favoritvin. Detta lyckades ungefär hälften av deltagarna göra. För att pigga upp stämningen ytterligare spelade och sjöng Åke och Jörgen många av sina låtar från bandet Zailorz. Det handlade bla om solnedgång och Brännvin Special.

Dag sex

Dagens happening var gamla bilar i Årdsdale som Finn Foxdal samlat på och förtjänstfullt förevisade för oss. De kvinnliga deltagarna fastnade för den bulliga Volvo Pv:n från 1960 och den häftiga inredningen medan de manliga deltagarna drömde om de många Jaguarerna med kraftfulla hästkrafter samlade under huven.

Efter förevisningen bjöds öl och vatten i en fantastisk lokal fylld av gamla minnen och Finn förärad Blekingekretsens vackra vimpel. På vägen hem åts näringsrik mat och dito öl på Svaneke Bryghus. De hade oändligt antal egenbrygd IPA och fantastiska spare-ribs. För att motverka kalorishocken vandrade en del av gänget hem längs havet. I kvällen firade vi Stefan som passade på att fylla 70-år.

Det bubblades champagne och förevisades brännvin som åter-skapats från Regalskeppet Wasa som sjönk 1628 (se bild på baksidan). Vid provning av denna dryck till allsång ansåg de flesta att dagens brännvin utvecklats till mer komplexa och tilltalande smaker.

Sen sov vi alla gott efter en fantastisk solnedgång i stilla hav.

Dag sju

Listed-Christiansö. 12 sjömil i total stiltje. Våga valde att stanna i Listed eftersom hundar endast får rastas på kajen på Christiansö. I hamnen var det så tidigt få båtar och eskaderledaren hade ordnat fantastiska platser på boj vid den västra delen av hamnen till seglarna. Solen gassade och idyllen var total. Christiansö är den östligaste bebodda ön i Danmark och har 90 åretruntboende. Hela ön är en fästning som byggdes med start 1684. Eskaderdeltagarna vandrade runt bland fikonträd, konstnärer, turister och bohemer. En del var kulturella och besökte de två runda tornen och åt dansk pölse. Andra valde att testa olika badplatser och kom fram till att badet med en fantastisk hoppbrygga på västraste stranden var färdens bästa. Kristallklart vatten, vajande ålgräs och svällande blåstång. I solnedgång åt vi sedan gott på krogen. Till efterrätten serverades Dry Martini och fantastisk underhållning av ett sjuemannaband där trumpet och dragspel ackompanjerades av blå tvättbräda och tigerbox. Det spelades många svenska klassiker och vi kände oss omsvepta av ”Danskt hygge”.

Dag åtta

Ännu en fin morgon! På dagens program stod det ”Eskadermästerskap”. Då vissa gärna sov nästan till lunch började eventet [kl 13](#) på fotbollsplan. Seglarna tävlade mot motorbåtarna. Grenarna bestod av kubb, frisbeegolf och boule. Reglerna var stringenta men Stefan lyckades ändå tänja på dem. Lars lyckades utmana sin medspelare på golfen genom att sätta första kastet utanför murarna mitt i björnbärssnåret. Trots

detta tog seglarna hem en hedervärd seger. Kvällen avslutades med sommarbal i folkets hus med hambo, vals och fristil. Till båtarna tågade vi upplivade av endorfiner och med hopp om framtiden och kommande eskadrar.

Dag nio

Avsegling mot hemmahamnarna i god halvvind som senare svängde till slör.

Alla sänder vi ett stort tack till Stefan som lagt ner mycket arbete och omtanke i planering och genomförande av denna fantastiska resa !

/Mia

Ett glatt eskadergång på kajen i Tejn

Foton: eskaderdeltagarna

Karlshamn Boatshow

Karlshamn Boatshow ägde rum i år också, och Blekingekretsen var där och visade upp sig.

Eventet pågick i 3 dagar, och det var många båtintresserade som var där och tittade på mängden av båtar, huvudsakligen motorbåtar. Vi pratade med många besökare, och dom som var intresserade av ett medlemskap i SXX fick ett mässebjudande. Vi hoppas det ger ett avtryck i medlemsmatrikeln.

Vi sålde också våra medlemsartiklar, varav flaggor och Thomas Karlsson hamnböcker över Blekinge var det som gick bäst.

Dessutom hade vi en liten tävling som lockade även de icke så båtintresserade. Rätt svar var X (apnäven används i kastlinor) och snörets längd var 1576 mm.

Vann gjorde Anders Blohmé. En bricka kommer med posten.

En viktig anledning till vårt deltagande är att visa upp Svenska Kryssarklubben och göra den känd bland båtfolket. Jag tror vi lyckades med det.

Lars Möller

Exempel på Kryssarklubbens profilprodukter - Det finns fler på hemsidan..

Båtmötet på Tromtö

Lördagen den 3 juni samlades 11 kryssarklubbbsåtar med vidhängande besättningar till traditionsenligt båtmöte på Tromtö. Mycket båtrprat blev det.

På eftermiddagen blev det som vanligt en poängpromenad med kluriga frågor. Den vanns av Annica Lindström som är styrelseledamot i kretsen. Bra gjort!

På kvällen blev gemensam grillning och samspråk vid det gemensamma bordet.

Tätning av genomgående mast

På en äldre genomgående mast händer det att tätningen vid däcksgenomföringen går sönder och börjar läcka. Om man upptäcker det först efter påmastning kan det bli problem; hur fixar man det utan att behöva masta av. Det hände mig i år.

Lite googling ledde till en artikel i Praktiskt Båtägande som visar hur man kan montera en masttätning utan att masta av. Tätningen får ses som provisorisk, men den ser bra ut och har hållit tätt hela sommaren.

Det man gör är att köpa en innerslang till skottkärredäck i lämplig storlek. Slangen måste räcka runt masten efter att man klippt bort den delen där ventilen sitter. Min mast har en omkrets av 525 mm och däcksringen som tätningen skall passa mot är 810 mm runt. Efter en studie av sortimentet på Biltema bestämde jag mig för en slang med måtten 3,5-8”.

Måttet 8” är fälgens diameter och 3,5” är höjden på slangen. Innerdiametern på slangen är alltså 8” = 203 mm och omkretsen $203 \times 3,14 = 638$ mm vilket räcker runt masten även när luftventilen är bortklippt.

Ytterdiametern på slangen blir då $8 + 3,5 + 3,5 = 15$ ” = 381 mm och omkretsen blir 1196 mm vilket räcker runt däcksringen som tätningen skall fästa runt.

Först tar man naturligtvis bort den gamla tätningen och avlägsnar alla spår av gammal tejp och tätningsmassa på masten. Sedan klipper man upp slangen och klipper bort luftventilen. Den återstående delen av slangen måste nu vara tillräckligt stor så att innerdiametern räcker runt masten med visst överlapp.

Klipp sedan upp slangen längs innerdiametern, men inte exakt i innerdiametern utan ca 2 cm ner på sidan. Dessa 2 cm är där en slangklämma skall fästa slangen runt masten.

Håll nu slangen runt masten med ytterdiametern vänd uppåt. Då är fliken med höjd 2 cm åtkomlig. Fäst den med en slangklämma runt masten så som bilden visar.

Vik ner slangen över slangklämman. Nu skall slangens ränna ner till däcksringen. Man får skjuta hela paketet upp och ner längs masten för att få slangens nederkant i rätt läge mot däcksringen.

Klipp av överskott av slangens så att den passar bra mot däcksringen med ett bra överlapp. Kläm fast nederkanten mot däcksringen med en slangklämma.

Resultatet bör bli så här. Lite tätningsmassa runt överkanten och i skarven skadar inte.

Lars Möller

Mätning av riggspänning

Riggspänning är något man funderar på varje vår, tycker jag. Per Carlsson och jag har gjort jämförande mätning med 3 olika metoder för att få ett hum om noggrannhet och hur lättanvända de är.

Metoderna var

1. Mätning av wirens förlängning med tumstock enligt Seldéns rigghandbok.
2. Mätning med kommersiellt mätinstrument typ
3. Mätning med min egen hembyggda mätapparat.

Mätobjektet var Pers båt, en Aphrodite 33 med 8 mm vant i konventionell 19-trådig rostfri wire. Brottstyrkan är 56 kN (5700 kp).

Tumstocksmetoden (till höger)

Det var lite knepigt att tejpa fast tumstocken på wiren, tejpens ville gärna glida om man inte var försiktig. Vi mätte med skjutmått upp en förlängning på 2,3 mm vilket enligt Seldén motsvarar en spänning på $2,3 \times 5 = 11,5 \%$ av brottlasten.

Uppmätt spänning blir då $56 \times 0,115 = 6,4 \text{ kN}$.

Mätnoggrannheten uppskattar vi till 10 %, dvs plus/minus två tiondels mm. Då blir felet på mätningen plus/minus 0,6 kN.

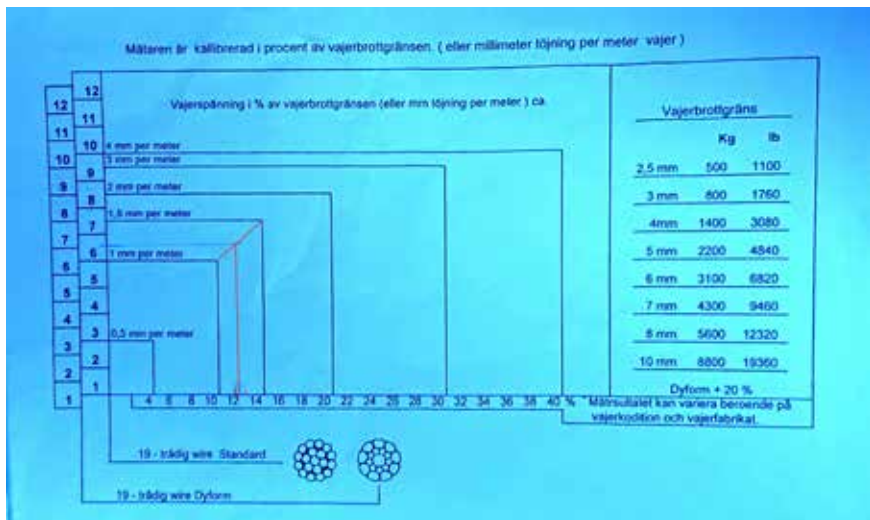
Man behöver vara två personer för att hantera tumstocken och mätning med skjutmått.

Mätaren Vajert (Hjertmans)

Instrumentet är lite svåravläst då man skall kolla skärningspunkten mellan stålkanten och skalan. Vi fick det till 6,5 på skalan.

Sedan skall man gå in i ett diagram enligt bild och läsa av den procentuella förlängningen. Här kom vi fram till ca 12,4 % av brottgränsen, dvs **6,9 kN**. Diagrammet är inte lätt att tolka för töjningar mellan jämna 1 och 1,5 mm/m.

Noggrannheten uppskattar vi till 10 %, alltså plus/minus 0,7 kN.

Lasses apparat

Apparaten bygger på 'enkel' trigonometri. Man ansätter en fjädervåg mot wiren och mäter utböjningen med ett fast monterat stålmåttband. Fjädervågen är noga kalibrerad med kända vikter på 5, 6 och 7 kg.

Vi mätte upp en utböjning av 10,0 mm för en kraft av 6,1 kp. Formeln för apparaten är enkel:
Riggspänning i kp = fjäderkraft (kp) delat med utböjningen i mm. Alltså
 $6,1 / 0,010 = 610 \text{ kp} = \mathbf{6,0 \text{ kN}}$.

Jag bedömer avläsningsnoggrannheten till 0,5 mm = 5 % för måttbandet och 0,3 kp = 5 % för fjädervågen, summa 10 %. Alltså plus/minus 0,6 kN.

Sammanfattning

Tumstocksmetoden:	5,8 – 7,0 kN	570 - 690 kp
Vajert:	6,2 – 7,6 kN	610 - 750 kp
Apparaten:	5,4 – 6,6 kN	530 - 650 kp

Lars Möller

Riggspänning

Seldén rekommenderar i sin handbok att man spänner toppvanten och akterstag till 15 % av wirens brottgräns. Detta gäller naturligtvis när wiren är dimensionerad i enlighet med båtkonstruktörens anvisningar.

Nu är det inte helt ovanligt att båtägaren byter ut stagen i riggen till en grövre dimension med tanken att öka riggens säkerhet, kanske med tanke på oceansegling. Då får man inte fortsätta att sträcka till 15 % eftersom krafterna på infästningarna då skulle bli större än vad konstruktören avsett.

På min egen båt, en OE 32, har Olle Enderlein angivit 7 mm stag på sin ritning. Tidigare ägare av båten har dock bytt stagen till 8 mm.

7 mm stag: Brottrgräns 43 kN   15 % = 6,45 kN

8 mm stag: Brottrgräns 56 kN   15 % = 8,4 kN

Om jag vill behålla de krafter som konstruktören räknat med skall jag alltså spänna till max $6,45 / 8,4 \times 15 = 11,5 \%$.

Nu är båten gammal, så försiktigtvis nöjer jag mig med 10 % spänning på de 8 mm stagen.

Seldén anger också att toppvanten inte får slacka förrän vid tidigast 20 grader krängning. Detta tycker jag är ett förnuftigt sätt att se på rigggspänning, och med mina 10 % är lävanten fortfarande spända vid denna krängning.

Lars Möller

Utklippan

Det finns tecken på att det kommer att installeras en ny elkabel till Utklippan nästa år. Tidplanen är okänd, men vi hoppas att kunna vistas i vår lägenhet då.

I övrigt så har Fastighetsverket installerat flytbryggor med Y-bommar för de jollar som används för transport mellan öarna. Tyvärr försvårar förankringslinorna till dessa på Södraskär när man skall förtöja vår jaktkanot vid pontonen.

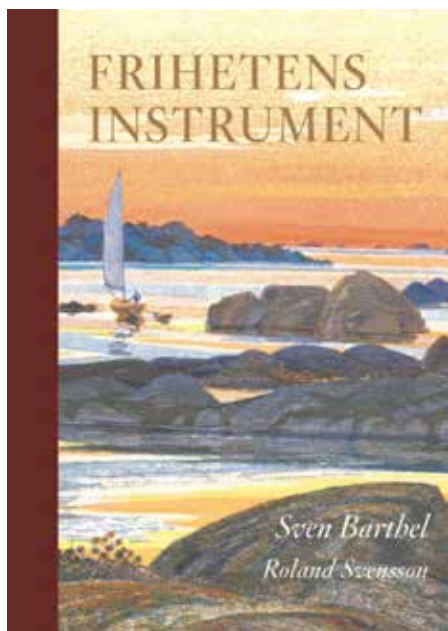

Du har säkert hört uttrycket *Segelbåten är frihetens instrument*, men har du läst boken? Texten ingick i Sven Barthels bok *Skärgård* som utgavs 1952. Den boken går ju inte att få tag i nu, annat än antkvariskt.

Nu är det så lyckligt att Bonniers gjort ett nytryck av den delen som innehåller uttrycket ovan. Den boken heter logiskt nog *Frihetens instrument* och är en tunn volym på ca 60 sidor, men oj vad bra han skrev, Sven Barthel. Jag har nog aldrig läst något som lika bra skildrar upplevelsen med segling, noga taget skärgårdssegling, för det var det han älskade och beskrev. Roland Svenssons bilder fångar stämningen.

Boken *Frihetens instrument* ingår nu i mitt skeppsbibliotek och känns lika nödvändig som Sjötrafikföreskrifterna.

Lars Möller

Ett citat från en annan av Sven Barthels böcker, *Slagruta*, där han skriver om Blekinge skärgård:

Att sommartid segla omkring i den skärgården är att segla genom en nordisk paradisdrom

Hamn och Farled

Två nya bojar i Blekinge!

Säsongen har varit rätt så bra för Hamn- och farledskommittén. Vi har hunnit med att rigga två nya bojar, dvs. gjuta stenar, skaffa linor, arrangera och binda ihop dem. Det knepigaste i den processen visade sig vara att få tag i passande plastbeslag som behövs i toppen och botten av bojröret för att inte linan ska slitas mot metallen. De plastbeslag vi hade var en halv millimeter för tjocka och det visade sig vara rätt svårt för vår leverantör i Göteborg att svarva till nya, vars yttermått passade i våra rör och vars innermått omfattade dubbla bredden på våra linor. Ja, det är ofta den typen av små förargliga detaljer som visar sig vara avgörande för hur processen löper. Vårt lilla gäng i kommittén var dock solidariska och Tommy C, Lasse K, Lasse M och Peter B, återkom till verkstaden i Kallinge ett antal gånger, efterhand som vi fick fram rätt material.

Till slut kom också bojarna ut. Janne Y hade en bekant som ställde upp med en ekonomiskt fördelaktig transport ner till hamnen i Matvik, där sedan Tärnöbolagen kunde ombesörja utläggningen av de två bojarna. Först ut var en dubbling av bojen vid Tärnö, där ytterligare en boj lades ut i juli. Den andra läggs ut inom kort i Bruksviken på västsidan av Eriksberg. Det gör att det nu är rätt så välförsett med bojar i Hällaryds skärgård och vattnen runt Tjärö, som väl får ses lite som en nod för båtlivet i västra Blekinge.

Förutom utläggningen av årets två nya bojar, fick vi till stånd ett nästan heltäckande kontrollprogram för de befintliga bojarna. I östra skärgården blev samtliga bojar kontrollerade av Lasse M. Bojen vid Senoren hade tappat sina tyngder och fick nya monterade. Övriga bojar visade sig vara i rätt bra skick men hade varierande slitage på upphängningen av de borrör som vi använder som motvikter. Bojen vid Öppenskär fick upphängningen utbytt mot ett arrangemang med schacklar, se bild t.h.

I mellersta skärgårdarna, från Saltärna till Tärnö, besöktes och kontrollerades samtliga bojar. Äldre bojar som ännu har kättingar i övre delen av förankringen, fick extra översyn. Kättingarna byttes, schackel ersattes och linor kontrollerades. Arbetet kunde utföras tack vare att Peter B ställde upp med sin båt för transporten och att vår egen dykare, Janne T, kunde utföra så mycket av arbetet i och under vattnet. I och med detta är samtliga bojar, utom de rätt nyligen utlagda bojarna vid Bollö och i Valjeviken, kontrollerade och i aktuella fall vidjordade.

Ovan: Byte av kätting för boj vid Tjärö

Som jag skrev om i förra numret, så har myndigheter blivit alltmer intresserade av våra bojar, främst i ett miljöperspektiv. Vi har dock lyckats möta detta tämligen väl under året och därmed kommit ifatt när det gäller miljötillstånd för bojarna. Efter en lite seg process förra hösten, lossnade det och vi fick plötsligt tillstånd för tre bojar under våren. Utöver det uppmanades vi att omgående söka i klump för förväntade framtida utläggningar. Det gör att vi nu har tillstånd att efter Tärnö och Bruksviken, även lägga ut ytterligare fem bojar.

Planerat är att lägga ut ytterligare en boj invid Eriksberg, denna gång SO om Dragsö, i Skiftö fjärd. Vidare finns ett nytt bojläge invid Harö holmar, längs med den inre farleden till Ekenäs i Ronneby. Den dubblering av bojen i Byrumaviken som länge varit aktuell finns nu också tillstånd för, liksom för dubblering av de populära bojarna innanför Saltärna och vid Arpökälv. I vilken

ordning dessa bojar ska läggas ut är inte bestämt utan får ge sig utifrån vilka logistiska förutsättningar vi får.

Vår ambition är att kunna lägga ut runt två bojar per år framöver. Med en viss friktion kan vi förväntas ha att göra under de närmaste tre åren. Skulle allt löpa skulle vi kunna söka tillstånd för ytterligare en boj 2026, men det får framtiden utvisa. Vi har nu femton bojar ute, inklusive Bruksviken vid Eriksberg, och befinner oss i det övre fältet av aktiva kretsar. Med ytterligare fem kommer vi att ha runt 20 bojar, vilket gör att om ingen annan utläggning sker i landet, vi kommer att tillhöra de tre främsta i antal bojar. Men förhoppningsvis händer det något även i de andra kretsarna.

Mer än 20 bojar finns det knappt utrymme för ens i vår vackra skärgård. Det är även tveksamt om vi i framtiden kommer att kunna bemanna Hamn- och farledskommittén. Det har flaggats för avhopp från några som varit med länge i gruppen och det är uppenbart att en förnyelse behövs.

Med fem nya bojar att lägga ut, underhåll av ett tjugotal, samt sannolikt nya arbetsuppgifter vad gäller farledsutmärkning, så kommer det finnas saker att göra. Så, är du intresserad av detta varierande och mycket stimulerande arbete, hör gärna av dig! 072-720 12 99 är numret. Ett sms med namn och e-post räcker, så hör jag av mig!

Mårten

Bilden t.h.:

Montering av boj

Har Du bytt e-post adress?

Vi skickar påminnelser och ny information med e-post, så att Du snabbt blir uppdaterad om vad som är på gång. Så håll din e-postadress aktuell.

Ändra själv i medlemsregistret, eller skicka din nya adress till

blekingekretsen@sxx.se

Missa inte viktig information, ändra NU!

Nya Medlemmar

Välkomna till Blekingekretsen

Mats-Ola Landbris	HASSLÖ	
Gustaf Bergman	KARLSKRONA	
Mia Grubb Axenram	BJÄRRED	
Henrik Ansgarius	LANDSKRONA	
Martin Thoma	HALLE	Tyskland
Jörgen Granath	SÖLVESBORG	
Lars Brunström	KARLSKRONA	
Magnus, Agneta och Wilgot Andersson	ASARUM	
Nicklas Svensson	VÄXJÖ	
Peter Öhman och Sofie Lundgren Öhman	RÅÅ	
Karsten Pagh och Dorte Tornøe Christensen	NYKØBING FALSTER	Danmark
Guy Vermeil	VANDOEUVRES	Schweiz
Pär Karlsson och Pernilla Klingborg	SÖLVESBORG	
Sebastian Jirestig	RONNEBY	
Ole Overgaard	RISSKOV	Danmark
Britt-Marie Österling	KARLSKRONA	
Christer Friedh	TRENSUM	
Gudrun Clesson	ASARUM	
Torbjörn och Monica Persson	BRAÅS	
Monika Djokic	VÄXJÖ	
Leif Olsson	TORHAMN	
David Malmkvist	BOHUS-MALMÖN	

Hittar Du inte Ditt namn, känn Dig varmt välkommen ändå

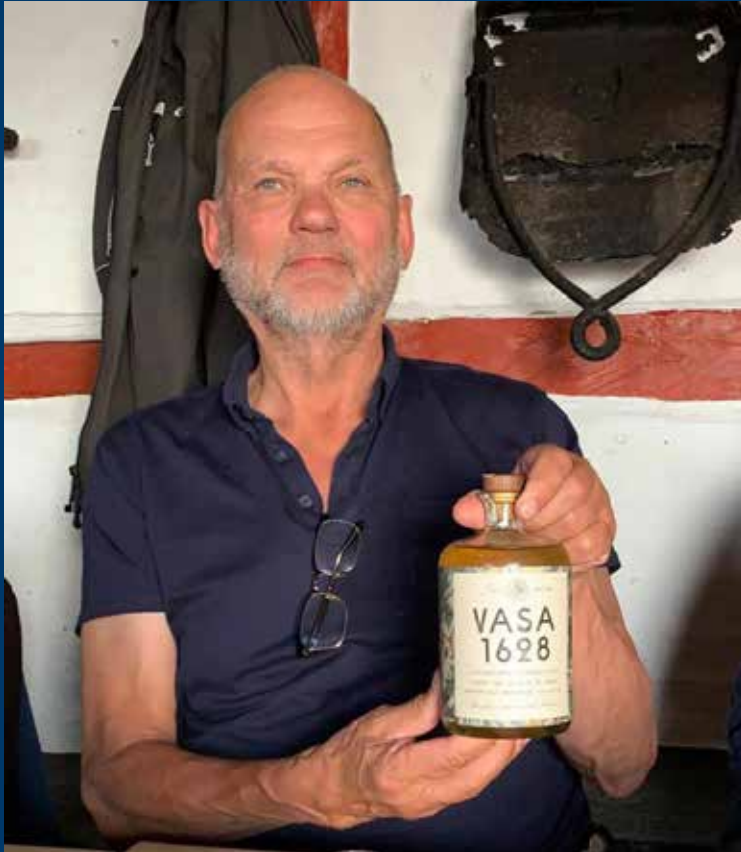
Våra funktionärer

Styrelse

Ordförande	Lars Möller 0706-790188, lars.moller@telia.com
Vice ordf.	Peter Borenberg 0707-667082, pb@sorbycentret.se
Kassör	Rolf Albinsson 0723-418625, ralbinsson@icloud.com
Sekreterare	Stefan Berg 0708-620 820, stefan.berg@hvik.se
Ledamöter	Annica Lindgren 073-6636284, lindgren.annica.68@gmail.com Bert-Ove Bejevik 073-2635621, bertove.udden@icloud.com
Suppleanter	Claes Redin 070-8257331, claes.redin@gmail.com Sven-Olof Lindström 0706-916 957, sv.lindstrom@telia.com

Kommittéer

Bätteknik	Per Carlsson 0708-213500 (ansv), Lars Möller, Jan Petersson, Jörgen Palme, Göran Ekelund
Eskader	Stefan Berg 0708-620 820
Hamn & farled	Mårten Dunér 072-7201299 (ansv), Peter Borenberg, Lars Karlsson, Jonas Thörngren, Tommy Carlsson, Lars Möller, Jan-Erik Yllenius
Information	Annica Lindgren 073-6636284
Webbansvarig	Annica Lindgren 073-6636284
Miljö	Bert-Ove Bejevik 073-2635621
Utklippan	Pär Aronzon 0708-114173, zatasail@gmail.com
24-timmars	Lars Möller 0706-790 188
Revisorer	Ulf Gustafsson 070-916 51 61 Hans Magnusson 0708-712 428 Göran Ekelund (suppleant) 0709-651 216
Valberedning	Per Carlsson (sammank.) 0708-213 500, pelle@aspec.nu Jan Petersson 0732-295 604, janita.petersson@gmail.com

Stefan förevisar brännvin gjort efter recept från regalskeppet Vasa (mindre välsmakande!).

Foto: Anna Berg

*Avsändare:
SXX Blekingekretsen c/o Möller
Utövägen 8 A 371 37 Karlskrona*

